እንነጋገር፤ እንወያይ፤ ችግሮቻችንንም እንፍታ

የናስ 01-03-18

ኢትዮጵያውያን በሚጠፉት ሥፍራ የመኖር፣ የመሥራት፣ የመዘዋወርና ሀብት የማፍራት መብታቸው በሕግ የተረጋገጠ ቢሆንም ተግባራዊ ባለመሆኑ ብቻ፣ በበርካታ ዜጎቻችን ላይ ከፍተኛ በደል ተፈጽሟል፡፡ ዜጎች በገዛ አገራቸው <<መጤ> እየተባሉ ጥቃት ሲፈጸምባቸው፣ ሲፈናቀሉና ሲገደሉ በተደጋጋሚ ጊዜያት ታይቷል፡፡ አንድ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ማኅበረሰብ ለመገንባት በሕገ መንግሥት አማካይነት ቃል ከደን በተገባበት አገር ወስጥ፣ ዜጎች በታጠቁ ኃይሎች ሳይቀር የግፍ ፅዋ ቀምሰዋል፡፡ በተደራጁ ኃይሎች አማካይነት ተቀስቅሰው በተነሱ አፍለኞች ሳይቀር ለዘመናት አብሮ በሰላም ከኖረ ሕዝብ ፍላጎት ወጪ በርካቶች ህይወታቸውን አጥተዋል፣ በሺዎች የሚቆጠሩ ከቀዬአቸው ተሰደዋል፡፡

ኢትዮጵያውያን በገዛ አገራቸው የባይተዋርነት ስሜት የሚሰማቸው ብዝሃነትን እየተለጠጠ ኅብረ ብሔራዊ አንድነትን ሲፈታተነው ነው፡፡ ዜጎች ራሳቸውን በራሳቸው ማስተዳደራቸው፣ በራሳቸው መዳኘታቸው፣ በአፍ መፍቻ ቋንቋቸው መማራቸው፣ ቋንቋቸውንና ባህላቸውን ማሳደጋቸው፣ ኢኮኖሚያዊ ተጠቃሚነታቸውን ማጎልበታቸውና በማንነታቸው መኩራታቸው መከበር አለበት፡፡ ነገር ግን በተለይ ወጣቶች ራሳቸው ላይ አጥር ሠርተው ሌሎች ወገኖቻቸውን አትድረስብኝ አልደርስብህም የሚል ችግር ወስጥ እንዲገቡ የሚደረጉት፣ በተለያዩ ገፊ ምክንያቶች መሆኑንም ማመን ተገቢ ነው፡፡ ዋናው ቁም ነገር ግን ለዘመናት አብሮ የኖረው ይህ ታላቅ ሕዝብ ጠብብነትና የጋራ እሴቱን የሚንዱ ድርጊቶችን እንደሚፀየፍ በታሪኩ በተደጋጋሚ አሳይቷል፡፡ ይህ ኩሩና አስተዋይ ሕዝብ የሚፈልገው በክፉና በደግ ጊዜያት አብሮ ተደጋግፎ እንደኖረው በዚሁ መሠረት መቀጠል ነው፡፡ ይህንን አስደሳችና የሚያኮራ የጋራ እሴት ለአንድ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ማኅበረሰብ ግንባታ መሠረት ማድረግ ሲገባ፣ ለግለሰቦችና ለቡድኖች ጥቅም ብቻ ሲባል ግጭት እየፈጠሩ አገር ማመስቃቀል ሊቆም ይገባል፡፡ያለው አማራጭ አንድ ብቻ ነው።መነጋገር እና መደማመጥ።ለዚህ ደግሞ ምቹ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል ብቻ ሳይሆን ህገ መንግስታዊ እውቅናም አግኝተዋል።

ዴሞክራሲ የተለያዩ ሃሳቦች በነፃነት የሚንሸራሸሩበት የሃሳብ ገበያ ነው። ስለሆነም ሃሳብን በነፃነት የመግለጽ መብት በዴሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታ ሂደት ወስጥ ቅድመ ሁኔታ ይሆናል ማለት ነው። በዚህ ጊዜ ደግሞ ወይይት የሚደፋፈርና የሚበረታታ ይሆናል ማለትም ነው። ለየትኛውም አይነት ስርአት ግንባታና ልማቱ ሃሳብ ቀዳሚ አጀንዳ ነው። የሃሳብ ልወውጥ ሲኖር በእርጋታ መደማመጥ ይከተላል። ስለሃሳብን በነጻ የመግለጽ መብት ስናወራ ወይም ስለሃሳብ ነጻነት እጨቃለሁ የሚል አካል፤ ማንም ሰው የራሱ የፖለቲካ አቋም፣ የሕይወት ፍልስፍና ወይም የኑሮ ዘይቤ ሊኖረው እንደሚችል ታሳቢ ሊያደርግ የሚገባ መሆኑ አያከራክርም። ይህን ማድረግ ማለት ከሌሎች ጋር በሚደረግ ወይይት የተለያዩ ሃሳቦችን መጋራት እንደሚቻል ከማመን ይልቅ ይህን ማድረግ ከሚፈልገው አመለካከት የግድ እንዲለቀቅ የሚያደርግ ነው ብለው የሚያስቡ ሃይሎች ቀድሞ ነገር ስለ ሃሳብ ነጻነት ሊናገሩ መሞከር ምክንያታዊነት አይኖረውም።

ስለሃሳብ ነጻነት እንጨቃለን ብለው የሚናገሩ ሃይሎች በተግባር ከላይ የተመለከተውን እየሆኑ በዚህች ሃገር የመነጋገርና የመደማመጥን አፈር ድሜ እያበሉት ነው። ሃሳብን በነጻ የመግለጽ መብትን ጨምሮ ተያያዥ የሆኑ ህገ መንግስታዊ መብቶች የተረጋገጡት በነዚሁ መብቶች ተጠቅመን በጋራ ጉዳዮች ላይ፤በሚኖሩን ልዩነቶች ላይ እንድንነጋገር እና ተደማምጠን ለሃገርም ሆነ ለራስ የሚበጀውን መወሰድ የሚያስችል መደማመጥ እንዲኖር ለማስቻል እንጂ

እንደንደነቋቆር አልነበረም። የራስን ጠቃሚ የሚል ሃሳብ ይዞ የሌሎችን ምልከታ መረዳት ይጠቅማል እንጂ፣ በነወጠኝነትና በእንቢ ባይነት ማጥጣል አምባገነንነት ካልሆነ ሊሆን የሚችለው አንዳች ነገር የለም።

ስለሃሳብ ነጻነት 30 እና 40 አመታትን መጪ ቃቸውን ሲያወሱ የምናወቃቸው ግለሰቦች፤ ይልቁንም ፖለቲከኞች ነን ባዮች ዛሬም የተዘረጋወን፣ መነጋገርና መደማመጥን የሚያስችል ስርአት ክደው በማጥጣል ለዘመናት መናቆርን የጠቀኝነታቸው ማረጋገጫ አደርገዋል። መግስትን ዘወትር አደምጠን ሲሉ የሚውተወቱ ሰዎች ከመደማመጥ አስቀደሞ ሰከን ብሎ መነጋገር አስፈላጊ ይልቁንም ግድ የሚል መሆኑን እንኳ በቅጡ የተገነዘቡ አይመስሉም። ክስተቶችን እየተከተሉ በሚጨፈህ አደምጠን ከማለት አስቀደሞ በክስተቶቹ መነሻና ምክንያት ላይ መነጋገር አስፈላጊ መሆኑንም የሚያወቁ አይመስሉም። አንዳንዴ ይህን አመክንዮ እናወቃለን የሚሉቱ ደግሞ ለመነጋገር የሚያስችል ስርአት ከየት መጥቶ ሲሉ ለመሞገት ሲሞክሩም ይሰማል። ዳሩ ግን መነጋገር ሃሳብን በነጻ የመግለጽ መብት ወስጥ የሚገኝ ቁንጽል ነገር ነው። ሃሳብን በነጻ ለመግለጽ መብት ህገመንግስታዊ ዋስትና የሰጠ ስርአት መነጋገር ጭንቅ የሚሆንበት አመክንዮ ሊኖር አይችልም።

ስለሆነም ስርአቱን በሃሳብ ሞግተው የዴሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታ ሂደቱ አካልና ግብአት እንዲሆኑ የሚጠበቅባቸው እነዚህ ሃይሎች ከመነጋገር አስቀደሞ የኛን ብቻ ስሙ በሚል ደዌ ተለክፈዋልና ከመጨፈህ የዘለለ ቁም ነገር ልናገኝባቸው አልቻልንም። ስለሆነም አስተሳሰቤ ተሸናፊ ይሆንብኛል ወይም በዓይኔ እንኳ ማየት የማልፈልገው ሰው ሊሞግተኝ ይችላል ተብሎ ከወይይት ይልቅ ጠበ አጫሪነት መገለጫቸው ሆኗል።ከወይይት መሸሽ ብቻ ሳይሆን ነገሮችን በማራገብ በመነጋገር መቋጫ ሊገኝላቸው የሚችሉ ነጠላ ነገሮችን በማክበጥ ሃገርን ለፈተና እየዳረጉ ነው። ይልቁንም በዚሁ አመላቸው ሊነጋገሩ የሚፈቅዱ ሃይሎችን በጠላትነት እየፈረረጁ ማፍከስን ቁልፍ ተግባራቸው አደርገዋልና ጥንቃቄ ያስፈልጋል። ጉዳያችን ሁሉ በተዘረጋልን የመነጋገርና የመደማመጥ ስርአት ማለቅ የሚችል መሆኑን ሁሌም ማጤን ያስፈልጋል።

በግለሰብ ደረጃም ሆነ በመንግሥት የዕለት ተዕለት ሥራ፣ በፓርቲ ፖለቲካም ሆነ በተለያዩ ጉዳዮች መነጋገር ሲጠቅም እንጂ ሲጎዳ ተስተወሎ አያወቅም።የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዘመናት በነበሩት መስታጋብሮቹ ቋንቋዎች ሳይገደቡት በዓይኖቹ ጭምር በመግባባት ክፉና ደግ ዘመናትን በጋራ አሳልፏል።እምነት፣ ባህልና የተለያዩ ፍላጎቶቹን በመከባበርና በመቀሳሰብ አቻችሎ ኖሯል። እየኖረም ነው። ህገ መንግስታዊ ዋስትናም በሌለበት ዘመን ሰብዓዊ ፍጡር መሆን ምንም ዓይነት እንከን ሳይገጥመው የጋራ እሴቶችን አክብሮና አስከብሮ መኖር የኢትዮጵያዊያን ትልቁ የጋራ መገለጫ ነው።ህዝቡ አገሩን ከወራሪዎች በአንድነት ሲከላከል የነበረው እርስ በርሱ ባለው የጠነከረ ፍቅር እና በጋራ ጉዳዮቹ ተነጋግሮ ስለተደማመጠ ብቻ ነው።ሌላ ብዙ ሚስጥር የለወም።የዚህ እሴት ባለቤት በሆነችው ሃገር የዛሬ ፖለቲከኞች ነን ባዮች በእርግጥም በፖለቲካው ዙሪያ ተኮልኩለው እንደሆነ እንጂ ተነጋግረው ሊደማመጡልን ቀርቶ ተነቋቁረው ሊያናቁሩን እየከጀሉ ነወና ጥንቃቄ ያስፈልጋል።

ለሃሳብ ነፃነት እታገላለሁ ሲል ዘወትር በየአወደ ጥናቱ ላይ የምናየው ሳይቀር ይቀናቀነኛል የሚለወን ተገዳዳሪወንና በገዛ ፓርቲው ወስጥ መጣት የሚያነሳወን የትግል አጋሩን የተለየ ሐሳብ ለማዳመጥ ሲተናነቀው እየተመለከትን እንዴት ለዚህች ሃገር መፍትሄ ሊሆኑ ይችላሉ ብለን እንጠብቅ?።

ድጋፍና ተቃወሞ ጭልጥ ብለው ጠርዝ እየያዙ ገደል አፋፍ ላይ ሆኖ በነገር መቋሰል፣ በዘር መስዳደብ፣ ሕዝብን ማነኳጠጥና መዘለፍ፣ መለስተኛ ቅራኔዎችን መሠረታዊ በማድረግ ሕዝብን ለግጭት መቀስቀስ፣ የአገር ህልወናን በመናድ

ለሶሪያ ዓይነት ወድመት ማጋቸትን፣ ለታሪካዊ ጠላቶች ሚስጥር መሻጥና ተላላኪ መሆን፣ አምባገነንትን የሚያበረታቱ ቅስቀሳዎች ማድረግ፣ የግለሰብንም ሆነ የቡድን መብት መጨፍለቅ፣ የሃሳብ ነፃነትን መጋፋት የነዚህ ሃይሎች መሰረታዊ ጉዳይ መሆኑ አሁን በግልጽ ጎልቶ ወጥቷል።

ማግስት በበኩሉ እነዚህን ሁሉ መፍታት የሚያስችል ስርአት በዘረጋም በወስጡ የተሰገሰጉ ሰላማዊ ተቃወሞን የሚያፍኑ፤ መብታቸውን የሚጠይቁትን የሚያሰቃዩ፤ አገርን ለነውጥ የሚያጋልጡ፣ የሕዝብን መሠረታዊ ጥያቄዎችን በአግባቡ መመለስ የሚይችሉ እና ለመመለስ የሚይፈቅዱ፤የዜጎችን ሕገ መንግሥታዊ መብቶች የሚያከብሩ፤ ሃይሎችን ነቅሶ አለማስወገዱ ከላይ ለተመለከቱት ሃይሎች ምቹ መደላደል የፈጠረላቸው መሆኑን ሊገነዘብ ይገባል።ስለሆነም በሁለቱም ጎራ ያሉት ደጋፊዎችና ተቃዋሚዎች በማነበራዊ ሚዲያዎች ወስጥ ማሰገው የሚረጩት መርዝ አዳሱን ትወልድ እየመረዘ ለመሆኑም ሰሞነኛዎቹን ለመቃጋገርም ሆነ ተደማጣጦ ችግሩን ለመፍታት ያላስቻሉ ክስተቶችን በማስታወስ መገንዘብ ይቻላል።

ከተጋረጠበን አደጋ ለመዳን የተለያዩ ሃሳቦችን ይዞ የመቃጋገርን ጸጋ የተገነዘቡ እና በተግባርም የሆኑ ሃይሎች ብቻ ናቸው የሚያስፈልጉን። መከተል የሚገባን ለመቃጋገርና ለመደማመጥ ዋጋ የሚሰጡትን ብቻ ነው። አንደኛው ጎራ ሌላውን በጅምላ እየፈረጀ የተመጣበት መንገድ ለማንም ሲጠቅም አልተመለከትንምና ይህንኑ ዋጋ በስ አካሄድ አለመከተል ብቻ ሳይሆን ልናወግዘው ይገባል።

ተቀራርቦ መቃጋገር ማለት ሥልጣኔ ነው።የግድ አሸናፊና ተሸናፊን እንመልከት ማለት ኋላ ቀርነት ነው። አንድ አገር ፅኑ የሆነ መሠረት የሚኖረው ሰላም፣ ደሞክራሲና ፍትሕ ሲኖሩ ብቻ ነው። እነዚህ በተሟላ መንገድ ይኖሩ ዘንድ ደግሞ እየመረረንም ቢሆን ለመቃጋገርና ለመደማመጥ ክፍት መሆንን ይጠይቃልና ፤ ለመቃጋገር በተዘረጋው ስርአት ተጠቅመን ሃገሪቱን ከወድቀት ማዳን ወቅቱ የሚጠይቀው የዜጎች ግዴታ ነው።

ለመቃጋገር በተዘረጋው ስርአት ተጠቅመን፤ በመወያየት ሃገራችንን ከገጠማት ቀወስ ማዳን ወቅቱ የሚጠይቀው የሁላችንም ግዴታ ነው!!